

Vänstern i Vaggeryd-Gnosjö

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | NOVEMBER/DECEMBER 2021

Klimatet kan inte vänta!

Vi kan och måste öka takten på
klimatomställningen.

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

Möt Jens Holm & Elin Segerlind,
Vänsterpartiets klimat- och miljö-
politiska talespersoner

Sid 3

Upp till kamp!

Klimatrörelserna höjer rösten

Sid 4-5

Tillsammans fixar vi det

Allt det vi **vill** göra kan vi
göra. Men bara tillsam-
mans. Klimatomställningen
kräver att våra politiker
fattar beslut som är bra
för klimatet, oss själva och
framtida generationer.

Vi kan gynna det som
bygger upp och skapar
ett samhälle för alla: ett
Sverige med arbetstidsför-
kortning, ett Sverige som
satsar på en klimatsmart
industri, ett Sverige där
välfärden och omsorgen
om varandra går före kort-
siktiga vinstintressen.

Genom de stegen var och
en kan ta bidrar vi alla. Men
det är först när samhället
storsatsar på klimatom-
ställningen med massiva
investeringar som vi når
hela vägen fram.

Vi vill flytta godstranspor-
terna från väg till järnväg
och vatten. Klimatinves-
tera för framtiden och
ställa om industrin till
sammansnyttig och grön
produktion. Lagstifta bort
det som förstör klimatet
och skipa klimatskadliga
subventioner.

Låt oss klimatsäkra våra
städer genom att renovera
miljonprogrammet, bygga
tiotusentals nya klimat-
smarta hyresrätter och
skapa städer där människor
får ta plats. Städer med ut-
byggd kollektivtrafik som
gör att bilen kan lämnas
hemma och bara användas
när den behövs.

Ingen tid att vänta. Låt oss
kavla upp ärmarna och fixa
det här.

FOTO: LEO AHMED

Grön omställning

Framtiden kan inte
överlåtas till marknads-
krafternas godtycke och
vinstmaximering. Ska
vi minska storbolagens
makt krävs det klimat-
investeringar för framtiden
och regleringar som
lagstiftar bort det som
förstör klimatet.

SID 3

Vårt ansvar

Idag inser fler och fler
att marknaden inte löser
klimatkrisen. Det som
behövs är politiska beslut.
Alternativen till fossil
energi är idag fullt utvecklade
och till och med
billigare än kol och olja. Det
är vårt ansvar att genom-
föra omställningen.

SID 3

Vuxenstrejk

Klimatet är en ödesfråga.
Det är dags för oss vuxna
att följa de ungas exempel
och strejka för klimatet
som Fridays for Future
föreslår. När fackförenings-
rörelsen tar sitt ansvar
för klimatet och utmanar
kapitalet finns möjligheten
att vinna.

SID 4-5

FRÅGA 4

Vilken är den viktigaste klimatfrågan tycker du?

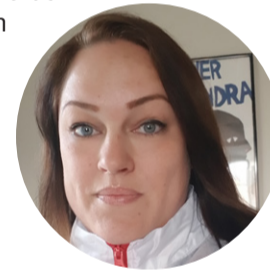
– **Klimatkrisen** kräver klimaträttsvisa och ekonomiska systemförändringar. Det globala nord måste ta ansvar för den kolonialism och exploatering vi orsakat de människor och områden som nu är mest påverkade av klimatförändringarna.

Maria Mattis Nilsson, Fridays for Future

– **På lokal nivå** är det samhällsbyggnad och infrastrukturella lösningar. Vi måste komma bort från bilberoendet, det ska byggas bort och kombineras med kraftigt utökad och förbättrad kollektivtrafik som är gratis.

Linda Sjögren, Vänsterpartiet

– **Hur vi får ner** CO₂-utsläppen är centralt. Det gäller att hitta hur vi kan ta de stora kliven. Några industrier har gått i bräsch och sett de framtida behoven, men fler företag behöver ställa om nu.

Per-Olof Sandberg Flygare, Scania

– **För att klara** klimatkrisen behöver vi även ha fungerande ekosystem med en stark biologisk mångfald, med hållbart skogsbruk, jordbruk och levande hav. Vi behöver i alla beslut värdera naturen högre.

Elin Segerlind, Vänsterpartiet

Hej Malin, vem är du?

● Jag är en person med intresse för människor och den värld vi alla lever i och med en längtan efter ett annat samhälle än det vi har idag.

Vilken är din koppling till Vaggeryds kommun?

– Jag bor här en del av min tid och tycker mycket om Vaggeryd, och flyttar kanske hit på heltid om några år.

Du arbetar med funktionsrätt – hur tycker du den ska fungera i samhället?

– Som andra mänskliga rättigheter. Det ska vara naturligt att bygga ett samhälle där alla tänks in och får plats. För många är dessa frågor en särfråga och inte ett självklart perspektiv vid alla typer av beslut på alla nivåer. Det är ett kortsiktigt ekonomiskt tänkande som ofta gäller. Det glöms bort att det faktiskt är en investering som lönar sig att satsa på ett samhälle för alla. Anpassningar, att behöva göra om saker senare eller att ta hand om konsekvenser av inaktivitet och utanförskap blir mycket dyrare, både i fråga om pengar och mänskligt lidande. Att glömma funktionsrätt leder till ett samhälle där en stor grupp människor med annat sätt att fungera än majoriteten inte kan röra sig fritt, få den information de behöver och i värsta fall bli diskriminerade och förtryckta. Om funktionsrätt fungerar behövs det mindre särlösningar och människor kan få en chans att göra saker i livet utifrån vad man vill och kan i stället för vad som är "anpassat". Ända fram kommer vi bara när funktionalitetsperspektivet ges en självklar plats i allas medvetande istället för att, som så ofta, osynliggöras och glömmas bort eller vara upp till var och en. Om FN:s funktionsrättskonvention görs till svensk lag skulle vi komma en bit på vägen.

Kan du ge din definition av funktionsrätt?

– Funktionsrätt handlar om solidaritet och inte välgörenhet och det är naturligt för Vänsterpartiet att arbeta för ett samhälle med jämlika levnadsvillkor och mångfald. Och funktionsrätt rör många människor, det handlar alltifrån om barns rätt att leka och utvecklas till att få åldras

Foto: Pexels/yankrukov

Barn har rätt att utvecklas i en trygg och stimulerande omgivning - oavsett funktionalitet.

med värdighet i en trygg och stimulerande omgivning oavsett funktionalitet. Dessutom bygger vi samhället för oss själva, det är vi som är samhället. Och vi kan alla få en sjukdom eller skada som gör att vi i morgon fungerar på annat sätt än idag. Att då veta att det samhälle man lever i är byggt för mig med min nya funktionalitet gör livet lättare. Om vi arbetade mer med funktionsrätt skulle många kunna leva självständigt och oberoende. I

dagens samhälle är många beroende av anhöriga, det är ett stort problem, inte minst för de kvinnor som ofta är de som ideellt får utföra insatser som samhället saknar.

– Funktionsrätt handlar också om klass. Inom forskningen finns begreppet förhandlingsvälfärd, det betyder att dagens system kräver att den enskilde vet sina rättigheter och hur man ska argumentera för det stöd man behöver. Så ska det inte vara, det ska vara behov som styr rättigheterna och ingenting annat.

Om du vore politiker i Vaggeryds kommun och fick bestämma i funktionsrättsfrågor – vad skulle du göra då?

– Först av allt skulle jag lyssna på och lära av experterna, det vill säga Vaggerydsbor som har en annan funktionalitet än de flesta andra, deras anhöriga och den fantastiska personal som varje dag gör sitt bästa för att jobba med mänskliga rättigheter. Jag skulle jobba för en ökad medvetenhet hos både tjänstepersoner och politiker om att funktionalitetsperspektivet rör alla områden, det är inte bara en fråga för socialnämnden. Personer, oavsett funktionalitet, är resenärer, föräldrar, hyresgäster, elever och motionärer och har rätt att fungera i alla delar i livet. Sen skulle jag se till att alla lekplatser är tillgängliga i Vaggeryd. Idag är det nästan omöjligt för en pappa eller mamma som använder rullstol att gå ut och leka med sina barn i kommunen och det är riktigt dåligt.

Förr talade man om folkrörelse-Sverige – men varför är så få aktiva politiskt idag tror du?

– Alla föreningar har tappat medlemmar sedan internets intåg i våra liv. Det är beklagligt då demokratin bygger på aktiva människor – vi vill inte ha elitstyre i samhället. Alla måste framföra sin åsikt och höras om vilken samhällsservice som ska finnas. Jag tror också att många i dagens nyliberalistiska och marknadsekonomiska samhälle har tappat tron på att vi tillsammans kan åstadkomma väldigt mycket. Många känner också av de brister i välfärden som finns och tvingas att lägga all kraft på att argumentera för att få det stöd som de har rätt till, för egen eller för en anhörigs räkning. Men jag tror på en vändning, se bara vad Vänsterpartiet med gemensamma krafter lyckades göra när marknadshyrorna stoppades.

Du är aktiv i den lokala partiföreningen – vad gör man i den?

– Mycket kretsar runt kommunpolitik även om vi vill arbeta bredare. Vi måste diskutera rikspolitiska frågor och även internationella frågor samt arbeta utåtriktat. När det gäller kommunpolitik diskuterar vi och lägger fram förslag till motioner och förslag i kommunfullmäktige samt i olika nämnder. Klimatarbetet är också viktigt – vi måste påminna om den katastrof vi verkar vara på väg mot. Miljöåtgärder måste vidtas lokalt. Alla har ett ansvar att göra något.

Hur ska man göra för att bli politiskt aktiv?

– Det är inte så svårt. Man kan anmäla sig som medlem i ett politiskt parti – gå på ett första möte med ett öppet sinne. Som vi ser av funktionsrättsfrågorna jag arbetar med är det oerhört viktigt att vara engagerad i samhällsfrågor, alltså politiska frågor, för att påverka beslut såväl lokalt som i Region Jönköpings län och i rikspolitiken.

100 miljarder

Vi vill ha en grön statlig investeringsbank med minst 100 miljarder i kapital. Banken ska låna ut pengar för klimatinvesteringar till mycket låg ränta så att näringsliv och offentlig sektor snabbt och effektivt kan ställa om sina verksamheter.

Klimatet kan inte vänta!

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

I FN:s klimatpanels nya rapport var slutsatsen tydlig – det går för långsamt. ”Slutsatsen blir att vi måste öka omställningstakten”, säger Jens Holm, Vänsterpartiets klimatpolitiska talesperson, och Elin Segerlind, miljöpolitisk talesperson.

– **Det görs för lite** och slutsatsen från FN:s senaste klimatrappport är att vi måste öka omställningstakten, menar Elin Segerlind.

I sina nya klimatmotioner ställer Vänsterpartiet krav på både hållbar och socialt rättvis omställning. Jens Holm menar att en rättvis omställning i praktiken betyder att de som påverkar klimatet mest också måste ta det största ansvaret i klimatomställningen.

– Vi vet att den rikaste tiondelen i världen står för nästan hälften av världens utsläpp och även i Sverige står den rikaste tiondelen för oproportionerligt stora utsläpp. Därför formulerar vi förslag som bygger på att de rikaste måste gå före och minska mest, säger Jens Holm.

Elin Segerlind

Vi vill skapa förändring med start i dag. Våra motioner har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Vänsterpartiet ställer nu hårda klimatkrav i sina tre nya klimatmotioner. Vad är det gemensamma temat i dessa?

– Det är kraftfulla åtgärder nu direkt, säger Elin Segerlind. Vi har också med åtgärder i dem som också är framåtsyftande men vi vill skapa förändring med

start i dag. De här motionerna har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Som svar på FN-rapporten i augusti om klimatkrisen skärper nu Vänsterpartiet sina klimatmål. Till exempel flyttas Vänsterpartiets nollutsläppsmål av skadliga växthusgaser fram från 2040 till 2035. Idag har Sverige målet att nå nollutsläpp år 2045.

Vänsterpartiets skuggbudget består av ett batteri av miljö- och klimatreformer. Vilka reformer kan lyftas fram som extra viktiga?

– Alla dessa frågor hänger egentligen ihop, det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst för ett fåtal, säger Jens Holm.

När det kommer till miljöpolitiken lyfter Elin Segerlind skogen som extra viktig. Hon varnar för att vi lätt glömmer bort dimensionen biologisk mångfald och artkrisen som en del av klimatkrisen:

– Vi ska bruka våra skogar och vi ska bruka dem hållbart. Samtidigt behöver vi skydda våra skogar för att behålla en bra kolsänka och ge en bra livsmiljö för våra arter, säger Elin Segerlind. Målet är att skydda den lilla andel gammelskog som finns kvar och främja kalhyggesfritt skogsbruk.

I klimatpolitiken är målet tydligt, minska storbolagens grepp över planeten och öka den demokratiska styrningen. Enligt Jens Holm krävs det två saker

”Alla dessa frågor hänger ihop – det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst”

Jens Holm, klimatpolitisk talesperson för Vänsterpartiet

Jens Holm

Det krävs två saker för att minska storbolagens makt: Klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet.

för att göra det: klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet:

– När vi säger reglera så vill vi som ett exempel förbjuda nybilsförsäljningen av diesel och bensinbilar senast 2025 och vi vill ha en ”Lex Preem” där nya företags utsläpp som etableras ska provas utifrån klimatmålen, säger Jens Holm.

Det andra som behövs är kraftfulla investeringar:

– Det är dags att investera i kollektivtrafik och järnväg och bygga om våra städer kring människors behov med stora grönområden. Vi vill även ha en grön statlig investeringsbank på 100 miljarder kronor som kan ge förmånliga lån till både det offentliga och privata att kunna göra gröna investeringar, säger Jens Holm.

Text: Peter Hang
Foto: Leo Ahmed

KRÖNIKA

Idén kom från Kalifornien

Det såg ut att gå åt skogen. Året var 1991 och det var val. Inte bara skulle Sverige frivilligt välja Carl Bildt till sin ledare, allt som var vänster ansågs ute och fruktansvärt gammalt. Vänstern slog inte bara huvudet mot en kompakt vägg av liberalism – vi mötte noll förståelse för att vi vågade nämna klimathotet (som då kallades ”växthuseffekten”).

Trots att FN sedan 1987 hade utmålade detta som en fråga om liv och död fanns inga riktiga alternativ och en otroligt stark oljeindustri. Därför hände ingenting och de flesta sa ”jaja”, nu pratar vi om att skatterna är för höga. I bästa fall hade liberalerna en tung idé om hur vi skulle rädda klimatet, nämligen att marknaden skulle lösa frågan. Idén kom från Kalifornien.

Jag vet, allt detta låter som ett skämt, men 2021 – vad har egentligen hänt? Klimatet är nu ännu mer akut hotat, men alla rullar på som vanligt. Jo, någonting har hänt. För det första vet i stort sett alla idag att klimatet är en ödesfråga. Vi behöver inte upplysa folk om hotet – vad de väntar på är politisk action. För det andra är alternativet till fossil energi idag fullt utvecklade, och till och med billigare än kol och olja. För det tredje hämtar vi inte vårt samhälles centrala idéer från marknadsliberala filosofer i Kalifornien, bland annat för att Kaliforniens alla skogar snart brunnit ner.

Det är vårt ansvar att genomföra omställningen, att inte bara prata, utan göra. De andra har haft 30 år på sig.

Aron Etzler
partisekreterare
Vänsterpartiet

Upp till kamp mot kollapsen!

Dags för en vuxenstrejk mot den globala uppvärmningen? Eller grön revolt i byarna? Vi har talat med några av de rörelser som driver på.

Texter: Per Längby

- Sätt större tryck!

Så vad bör göras?

– Ett svar är att vi måste sätta ett oerhört starkt tryck på beslutsfattarna, säger Samuel Jarrick på Extinction Rebellion.

● – Utsläppen av koldioxid har fortsatt att öka. Allt fler ser en förestående klimatkollaps i närtid. Men få är beredda att ändra livsstil, och politiken ger sken av att det finns förhandlingsutrymme.

– På senare tid har den berättelsen kommit lite i gungning, medger Jarrick.

Samuel Jarrick,
Extinction Rebellion

Samtidigt ersätts inte idén om ständig tillväxt av mindre populära åtgärder trots att det är så bråttom.

Medborgarråd

Extinction Rebellion förordar bland annat en praktiserande demokrati med medborgarråd. Med utgångspunkt från vetenskapen kan dessa lägga förslag på åtgärder som man enats om. Inför och under aktioner tar man gemensamma beslut, grupp för grupp, tills alla är eniga om vägen framåt.

– Personligen är jag för breda koalitioner där även arbetsplatser blir indragna i arbetet, säger Samuel Jarrick. Hittills har facken varit alltför sen på bollen. Varför inte en vuxenstrejk, som Fridays for Future föreslår?

Strejkvapnet

Genom historien har strejkvapnet använts för att få större andel av en växande kaka. I klimatkrisens spår känns det som att kakan snarare krymper.

– De som konsumerar mest måste förstås minska mest. Det är också de som gör de största klimatavtrycken. För oss andra handlar det om vilket samhälle vi vill ha; om staden, fritiden och att frigöra utrymmen.

– Hellre det, säger Samuel Jarrick, än att naturen själv fixar katastrofen medan vi passivt tittar på.

- Stoppa utvinning av fossiler!

Kommuner vägrar vindkraft och det letas efter olja i Arktis. För Ellie Cijvat i Jordens vänner är det upp-och-ned-vända världen.

● – Det finns inget viktigare än att stoppa uttaget av fossila bränslen, säger Ellie. Hon tycker sig se små tecken på en omsvängning i klimatdebatten.

– Allt fler länder sätter upp klimatmål, även om de ännu inte är tillräckligt skarpa. Det gäller även den svenska energiöverenskommelsen.

Snabbare

Enligt denna ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045.

– Det är för sent. Vi måste minska förbränningen mycket snabbare även om det är en jätteutmaning för välfärden, hävdar hon.

En av många åtgärder är att minska energiåtgången. Andra länder och städer visar vägen medan svenska kommuner bromsar.

Gröna tak

– I Frankrike kräver staten att alla nya tak ska förses med grönska eller sol-

Ellie Cijvat,
Jordens vänner

celler. I städer som Paris och i mitt hemland Nederländerna satsar man på cykelleder och trädplanteringar med otroliga resultat, berättar Ellie Cijvat.

Den svenska kommunens ställning är stark, och kan bromsa nödvändiga klimatsatsningar. Vår egen bekvämlighet hindrar förändrat beteende. Därför behövs det både morot och piska, menar Cijvat.

– Vi måste både minska bilåkandet och underlätta för kollektivt resande. Allt fler ser det. I dag har hemester kanske blivit ett alternativ till att flyga till Thailand?

- Bygg ett robust samhälle!

En ny grön våg?

Under hotet av en annalkande klimatkollaps väljer allt fler att bosätta sig i små byar på landet. En av dem är David Jonstad, journalist, författare och månskensbonde i Stora Skedvi i Dalarna.

I höst kommer han ut med boken Meningen med landet – Min väg till ett jordat liv.

David Jonstad,
journalist och författare

Vilken enskild fråga är mest akut?

● – Resiliens. Vi behöver bygga ett robust samhälle som inte faller omkull när det blåser upp till storm. Klimatförändringarna är inte längre ett hot, de är ett faktum som kommer innebära mer och värre extremväder. Främja exempelvis ett mer småskaligt, diversifierat och lokalt förankrat jordbruk som kan öka självförsörjningsgraden. Det kommer vara betydligt mer värdefullt än laddstolpar.

Hur klarar vi en omställning på lång sikt?

– En omställning till ett samhälle där vi kan leva goda liv inom planetens gränser, vilket innebär ett samhälle som inte är

beroende av massiv användning av energi och andra resurser. På sikt går det inte att förhandla om detta, vi kommer att behöva anpassa oss, men ju tidigare vi påbörjar omställningen desto lättare går det.

Vilka är de största hindren för en klimatomställning?

– Att vi är så fast i framgångssagan – berättelsen om hur vår industriella civilisation befinner sig på en evigt uppåtgående kurva. Först när vi inser att jakten på ständig tillväxt både får oss själva och planeten att må dåligt är det möjligt att genomföra omställningen till ett verkligt hållbart samhälle.

Omställning kräver tryck underifrån

Genom stormar, översvämningar och skogsbränder blir klimatkrisen synlig. – Men kapitalet är blint. Om vi vill ha en förändring så måste vi sätta makt bakom orden, nu som alltid.

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

● Det säger Lars Henriksson, Volvoarbetare och klimataktivist. Jobbet och miljöintresset har gått hand i hand sedan 70-talet. Han har aldrig trott att kapitalägarna godvilligt skulle vara beredda att ge upp något av sitt.

– För aktieägaren går alltid omsättningen i företaget före all annan hänsyn. Om vi inte hade mobiliserat mot kapitalet hade vi inte haft åtta timmars arbetsdag, allmän rösträtt eller fackliga organisationer.

Strejk för klimatet

Skulle man kunna gå i strejk för att rädda klimatet?

– Frågar man facket så säger det att "sånt sysslar vi inte med". I stället förlitar man sig på olika tekniklösningar.

Men vi kan utmana facket! säger Henriksson.

Det är bara massmobilisering mot kapitalet som kan rädda klimatet, anser Lars Henriksson.

Främst måste dock motståndet växa fram underifrån, hävdar han.

– Vi har abdikerat från att kontrollera produktionen och att skapa det goda arbetet.

Fabriken är som en maskin som kan skapa såväl nyttigheter som skräp; mänskliga värden för alla före profit till ett fåtal; järnvägsvagnar i stället för bilar; klimatsmarta produkter hellre än subventioner till bilindustrin.

Gemensamma insatser

– Varje litet steg vi tar har betydelse och stärker vårt kollektiva självmedvetande,

på den egna arbetsplatsen och i politiken, säger Lars Henriksson. Det kan vi göra i vissheten att det samhälle vi lever i är frukten av gemensamma insatser som borde gynna det stora flertalet, men så ser det inte ut i dag.

– En överväldigande opinion ser klimathotet. Nu måste denna ta steget fullt ut och ta kamp mot klimatets värste fiende, det ansiktslösa kapitalet och dess försvarare, menar Lars Henriksson.

Lägg ansvaret där det hör hemma!

Ska den ensamstående mamman skämmas för att hon inte köper den dyrare, ekologiska biffen? Nej, lägg ansvaret högre upp!

● Det menar Misse Wester, psykolog och professor vid avdelningen för risk och säkerhet vid Lunds tekniska högskola, LTH.

– Biffen-bostaden-bilen har blivit ett mantra. Egentligen borde vi studera företagsledarna med samma entusiasm. Hur tänker de?

Enligt det Nobelprisbelönade begreppet "nudging" går det att manipulera den enskilde medborgaren att göra rätt val. Kanske är det viktigare att förstå varför man väljer att flyga, trots att resan bidrar till att förstöra klimatet?

Räkna baklänges! säger Misse Wester. Vem står för de största utsläppen?

Fridays for Future vid stadshuset i Malmö

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

Inrotad vana

– Vi vet ju att det tar lång tid att ändra en inrotad vana, säger Misse Wester.

Och ovanor kan man ju alltid moralisera över. Till vilken nytta?

– Det känns förmodligen lite väl avlägset att din källare dränks i vatten om tjugo år på grund av vardagsbeslut som du tar i dag, tror Wester. Kanske är det någon annan som måste ta de beslut som krävs för att detta inte ska hända?

I stället förväntas enskilda konsumenter ta det fulla ansvaret för klimatomställningen genom att var för sig skaffa elbil, montera solpaneler och tugga vegetariskt.

Hela fordonsflottan

– Men vi vet från beräkningar i USA att om alla hushåll ställer om skulle det minska klimatutsläppen med endast sju procent. Jämför det med att en VD vågar ersätta hela koncernens fordonsflotta med elbilar! framhåller Misse Wester.

Hon anser att samhället viker sig för marknaden, som om vore den oberörbar.

– Men det är bara att räkna baklänges. Var sker de största utsläppen?

Lär dig om klimatfrågorna!

● – Alla länder har inte samma förutsättningar som Sverige för att ställa om, därför tycker jag att vi skall föregå med gott exempel. Att bara ge upp är inget alternativ. Det menar Erkki Makkonen och vill att alla ska engagera sig mer.

Du är engagerad i klimatfrågor, varför?

– Jag anser att engagera sig i klimatfrågor är det viktigaste. Jag vill lämna

en bättre värld efter mig. Miljöfrågor har alltid intresserat mig. Vi ser redan effekterna av klimatförändringarna.

Erkki är en 46-årig far i ett samboförhållande. Jobbar på Hang On i Hillerstorp, på svetsavdelningen.

Alla länder har inte samma förutsättningar att ställa om, anser Erkki Makkonen.

Elektronisk musik är ett annat fritidsintresse förutom att han är ledamot i styrelsen för Vänsterpartiet i Gnosjö.

Vad kan man göra konkret för att aktivera sig i miljöfrågorna?

– Först och främst, lär dig om klimatfrågor. Gå med i en miljöorganisation, till exempel Naturskyddsföreningen. Vill du ta steget längre så finns Extinction Rebellion. Vill man inte delta i några aktioner så kan man stödja med ekonomiskt bidrag.

– Ställ om hushållet till ekologiskt hållbart. Ta cykeln till jobbet när det finns möjlighet.

– Ställ om till växtbaserad kost. Kolla över dina energiavtal i hushållet. Byt fossil värme och el mot förnybar energi. Shoppa mindre och smartare.

– Engagera dig och ställ krav på kommunpolitiker, att vidta åtgärder för att minska miljöpåverkan lokalt.

Vi kan inte chansa

– Vi måste driva upp farten när det gäller klimatomställningen. Och vi måste göra saker rätt och rättvist! Det säger Anna-Karin Ramnemo som är kommunfullmäktigeledamot för Vänsterpartiet i Gnosjö

Vem är du?

– Jag är en 63-årig kvinna, jag har man och fyra vuxna barn, samt fyra barnbarn. Jag har varit politiskt aktiv i fyra år för Vänsterpartiet i Gnosjö. Rättvisefrågor, miljöfrågor och skolfrågor är viktiga. På fritiden ägnar jag mig åt vandringar i skog, fjäll och store mosse.

ske på ett hållbart sätt. Attraktivt boende för några få, som att ha sin tomt ända ner till stranden, ska inte gå före rätten för alla att vistas i skog och mark, och att få gå längs en obruten strand.

– Att skyddandet av biologisk mångfald, nyckelbio-

toper, rödlistade arter också går först. Bara för att banker lättare lånar ut pengar för byggnation i strandnära områden så betyder inte det att det är rimligt eller ens försvarbart att bygga i dessa områden, utan att verkligen förvisa sig om att det tas hänsyn till biologisk mångfald.

– Det finns mycket man kan göra i Gnosjö kommun när det gäller gång- och cykelvägar för att öka smidigheten att ta sig till jobbet, till stationen med mera.

Vilka miljöfrågor har ni drivit i Gnosjö kommun?

– Vi i Vänstern menar att det är angeläget med en cykelväg mellan Nissafors och Hestra, den ligger nu i trafikverkets planering. Tyvärr vet vi inte när det blir byggt av.

– Vi fick igenom en busstur, sex gånger om dagen mellan Vaggeryd till Hestra och även angör Nissafors. Så att de som bor där kan åka kollektivt.

– Att öka den biologiska mångfalden genom att vi är rädda om våra bin, skapa förutsättningar för att de ska kunna överleva genom att vi slår gräset i rätt tid och inte för tidigt, utan väntar tills alla arter blommat färdigt. Det ledde också till att det byggdes insektshotell på ett av våra gruppboenden, hotellen placerades sedan ut på olika ställen i kommunen, bl.a i Töllstorpsområdet.

– Vi har en fokusgrupp i kommunen där vi som sitter där har drivit på när det gäller solceller i all nybyggnation. Beslut togs sen i kommunfullmäktige att vid all nybyggnation ska det läggas solceller på taken. Nu sker det även på renoveringsobjekt.

När det gäller allemansrätten och strandskyddet så finns det viktiga bitar i nybyggnation av hus som måste ske på ett hållbart sätt.

– En sak som jag vill jobba med framåt är upphandlingen i kommunen av varor och tjänster, att den ska ske etiskt och miljömässigt hållbart, och följa Agenda 2030 målen.

Vad kan vi som bor i Gnosjö kommun göra för att förbättra klimatet?

– En bra sak är ju att tänka sig för när man kör bil, att om man kan ta cykeln varannan gång. Och att samordna sina inköp. När det är dags att byta bil kan man byta ut sin bil mot en mer klimatsmart bil som går på el.

– Man kan återbruka, återanvända kläder, sy om kläder. Måla om möbler, klä om, inte handla så mycket och så ofta. Tänka på vad man köper för material, att det ska hålla länge, och att det kan gå att återanvända eller återvinna.

Kan du nämna tre saker du själv har ändrat på för att minska klimatpåverkan på miljön?

– Jag sparar på vatten. Jag använder en "guldkana" för att inte behöva spola så ofta i toaletten, jag använder sedan vattnet till gödning. Jag äter mer vegetariskt. Jag cyklar och jag tänker på att släcka lamporna i de rum där jag inte befinner mig.

– Idag tänker jag också på när och hur jag använder bilen, det är andra transportmedel som gäller, framförallt cykel och tåg.

Lättare att göra rätt

Det ska alltid vara billigare att ta det klimatvänliga alternativet, exempelvis att ta tåget istället för att flyga. Vänsterpartiet vill införa en träffsäker vägsplitageavgift för tunga

lastbilar och progressiv flygskatt. Inkomsterna från dessa skatter ska gå till investeringar för billigare och bättre miljövänliga resor och transporter.

Bra tänder ska inte vara en klassfråga – inför högkostnadsskydd nu!

Hej Elisabeth – vem är du?

– Jag bor i Huskvarna med make, har barn och barnbarn. Arbetar som utredare inom statlig myndighet där jag är förtroendevald i fackförbundet ST. Förutom regionfullmäktigeuppdraget så är jag ledamot i regionens nämnd för folkhälsa och sjukvård.

Du har bland annat arbetat inom tandvården och det är tydligen en prioriterad fråga för dig?

– Absolut. En tandvård för alla ligger mig varmt om hjärtat. Bra tänder ska inte vara en klassfråga, det borde vara självklart i modernt samhälle. Varför ska munnen inte tillhöra kroppen i vår hälso- och sjukvårdsförsäkringar? Smärta i käkleden kan ibland klassificeras som hälso- och sjukvård, men ibland anses det tillhöra tandvård. För en patient är det stor skillnad vad man får betala om det tillhör det första eller det andra vårdområdet. Sedan har vi det gigantiska problemet att en del inte har råd att gå till tandläkaren för vård – så får det inte vara i Sverige idag!

Hur tycker du att tandvården ska fungera då?

– Om behovsprincipen ska kunna genomföras – det vill säga alla ska ha råd att få tandvård så måste den precis som hälso- och sjukvården ha fasta och låga patientavgifter. Munhälsan ska jämsställas med övrig fysisk och psykisk hälsa.

Blir inte det dyrt?

– Det är väl värt att få en god tandhälsa för alla. Den statliga tandvårdsutredningen har tagit fram uppgifter över vad ett högkostnadsskydd i nivå med övrig hälso- och sjukvård skulle kosta – mellan 6 och 7 miljarder kronor per år. Det kan jämföras med att statens kostnad för reparation-, ombyggnad och tillbyggnadsavdraget blev nära 11 miljarder kronor 2020 och att rengöring, underhåll och tvättavdraget kostade staten 5,4 miljarder kronor 2019. Ränteavdraget (räntereduktion genom att dra av kapitalförluster från skatten) kostar statens kassa cirka

Elisabeth Töre
Regionfullmäktigeledamot (V)

20 miljarder kronor per år samtidigt som det bidrar till prisstegringar på bostadsmarknaden. Eller för att jämföra med en avskaffad statsinkomst – 1 januari 2020 slopades värnskatten, alltså den femprocentiga statliga inkomstskatt som togs ut på inkomster för den som 2019 hade en årsinkomst på mer än 703 000 kronor, alltså 61 000 kronor i månaden. Den värnskatten gav omkring 5 miljarder kronor årligen till staten – nästan hela summan som en tandvårdsreform skulle kosta.

Finns det politiska möjligheter att få till en tandvårdsreform tror du?

– Ja, socialdemokratiska regionpolitiker har föreslagit det i debattartiklar – men är det bara valfläsk? Varför har vi inte sett Socialdemokraterna agera i frågan i regeringsställning sedan 2014? Den statliga tandvårdsutredningen har ju inte föreslagit någon tydlig reform. Nåväl, Vänsterpartiet bjuder upp till dans och utmanar de andra partierna.

Blir detta en valfråga?

– Det måste i kommande valrörelse vara tydligt för väljarna – vilka partier vill att tandvården ska ingå i högkostnadsskyddet och vilka partier vill att var och en får ta hand om sin tandhälsa själv bäst den kan? Vi Vänsterpartiet är tydliga med att vi vill ha ett högkostnadsskydd för en bra tandhälsa för alla oavsett storleken på deras plånböcker.

Hallå där!

Erica Gunnarsson Kibowa,
Distriktsordförande i
Vänsterpartiet Jönköpings
län och bor i Skillingaryd.

Vad tänker du på just nu?

Vänsterpartiet vann en stor seger när vi lyckades stoppa införandet av marknadshyror. Nu måste vi arbeta vidare för att få alla rätt till bostad med rimliga hyror. Att ha en bostad är en mänsklig rättighet. Det verkar en del politiska partier ha glömt bort idag.

Någon annan aktuell och viktig politisk fråga?

Pensionen är också en mycket viktig fråga. Vänsterpartiet vill förändra hela systemet så att pensionärer har råd till en god välfärd.

Varför är industrin en prioriterad klimatfråga?

Partiledaren Nooshi Dagostars turné i Sveriges bruksorter är i full gång. Men varför är fossilfritt stål och vätgasanläggningar en viktig del av Vänsterpartiets klimatpolitik? Sandro Scocco, partiets nya chefsekonom har svaret.

Sandro, varför fokus på industrin, varför är det en prioriterad klimatfråga?

– För att klimatomställningen måste gå snabbare. Det är inte det enda fokuset men det är en prioriterad fråga eftersom industrin, tillsammans med transportsektorn, är Sveriges största utsläppare. Stålintustrin står på egen hand för ungefär en tiondel av Sveriges koldioxidutsläpp. Kan vi genomföra en grön omställning i industrisektorn har vi gjort en fantastisk klimatinsats. Trots att en sådan omställning är ett enormt projekt är den nödvändig om vi ska klara

oss kvar här på planeten. Dessutom kan den skapa fler och bättre jobb där de behövs som mest och högre livskvalitet. Men det kräver att staten och vi medborgare investerar, marknaden kommer inte lösa det.

Vad behövs för att nå dit?

– Vi behöver göra det möjligt för industrin att fungera utan fossila bränslen. Då måste vi investera rejält i grön el, både i vår förmåga att producera den men också i hur den ska lagras och sedan fördelas i landet. Vi har möjlighet att producera enorma mängder klimatvänlig el här i landet, genom vattenkraft, vindkraft och restprodukter från skogen. Men både produktion, lagring och elnät

måste byggas ut inför framtiden. Det kommer att behövas speciellt när vi går över till eldrivna bilar. Även om järnväg och kollektivtrafik byggs ut ordentligt så kommer vi att behöva ha kvar en del biltrafik. Det är en övergång som måste göras med stor hänsyn till vilka som har lätt respektive svårt att ställa om, men den måste göras.

”Kan vi genomföra en grön omställning i industrisektorn har vi gjort en fantastisk klimatinsats.”

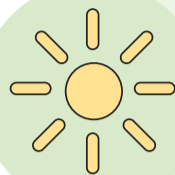
Vänsterpolitik för klimatet

Det är nu vi kan bygga vår framtid!

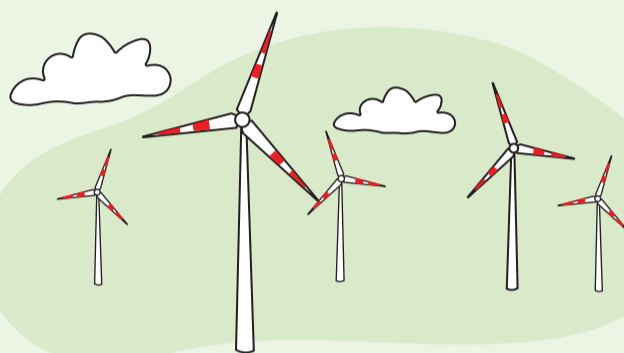
NOLL skadliga investeringar

Alla investerade och spenderade kronor och resurser måste användas rätt – stop till alla skadliga subventioner och driftsstöd. Våra gemensamma pengar som pensionsfonder, kommunernas och statens resurser ska användas för och investeras i hållbar utveckling.

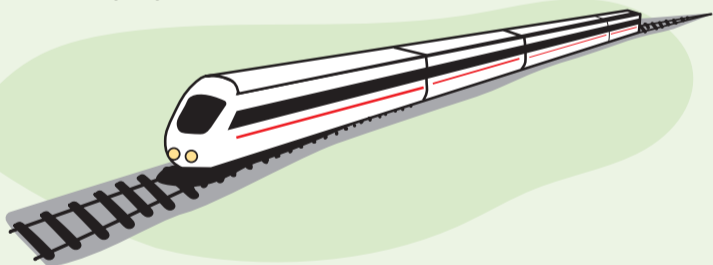
Stoppdatum för fossilberoendet

Kol, olja och fossilgas måste ersättas med förnybar energi senast 2030. Det kräver massiva investeringar av staten. Fossila drivmedel måste ersättas av bland annat eldrift och biogas inom transportsektorn senast 2035.

280 miljarder till nya järnvägar

Du ska kunna bo i hela Sverige, gods-transporter ska flyttas från väg till järnväg. Vi vill se en kraftigt utbyggd järnvägstrafik i hela Sverige. Bygg hela Norrbotten-banan, lägg dubbelspår mellan Gävle och Härnösand, bygg höghastighetsbanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. Pengarna finns och klimatnödläget gör att vi inte kan vänta.

Bygg hållbara och klimatsmarta städer

Över hela landet måste bostäder renoveras och energieffektiviseras, tiotusentals nya hyresrätter till rimliga hyror byggas och fungerande kollektivtrafik som kan ersätta massbilismen i städerna utvecklas. Det ställer om våra städer och skapar gröna jobb.

100 miljarder i en grön investeringsbank

Industrin måste ställa om. Sverige ska producera samhällsnyttiga varor med riktigt låga eller inga utsläpp som kan exporteras. Framtiden kan inte överlåtas till marknadskrafternas godtycke och vinstmaximering – framtiden kräver en aktiv statlig industripolitik med en investeringsbank som gör det möjligt med en grön omställning.

Omfördela ekonomin: arbetstidsförkortning

Istället för vinstmaximering: en generell förkortad arbetsvecka som gör att vi har tid för liv och umgänge. Istället för allt mer växande privata förmögenheter: satsar på välfärden och offentlig konsumtion som skolor, äldreomsorg, kultur och vården.

